

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény utendő.

Kiadóhivatal:

Pietz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó elszámások utendőek.

Teljes 21 szám

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 24. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy óra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Kedd, január 29.

Reformok.

Nagybeeskerek, 1901. január 29.

(—z—y.) A közeljövőben már megvitásra s ennek alapján bizonyára megoldásra is kerül a közigazgatás gyökeres reformjának kérdése, mely már husz év óta állandóan napirenden van. Az u. n. lex szapáriánával elvben már törvénybe is iktatva, de bizonyosra csak a jövő országgyűlésen várhatjuk gyakorlati megvalósítását.

Meg vagyunk győződve, hogy a kiigyezősi kérdések mellett, mint már elodáthatlan reformkérdés, az e körüli állásfoglalás lesz a legfőbb választási jelszó.

A Széll-kormány helyes uton haladva s fölismerve a közszükséget, már eleve arra az álláspontra helyezkedett, hogy addig is, míg az államokérés keresztülvihető lenne, meg kell tenni minden részletes javítást, ami a mostani keretben létesíthető. Ennek a következők azok a javítások, melyek a közegészségügy, a letelepítési ügy, valamint a hivatalos eljárás egyszerűsítése érdekében történtek, vagy éppen folyamatban vannak. A lefolyt képviselőházi vitákból kitűnt, hogy az ország ezt az eljárási módszert helyesli s Széll Kálmán beszéde, melyben állásponjtát kifejtette s melyben többek közt hat állami letelepítési építését is bejelentette, majdnem osztatlan tetszésben részesült.

Ezen a vonalon haladva, biztos kilátásunk van arra, hogy a közigazgatás gyökeres reformja, mondjuk ki nyíltan: államokérése a jövő országgyűlésen törvénybe lesz iktatva. Hiszen a kérdés mostani parlamenti tárgyalásakor Széll

Kálmán miniszterelnök már a viták derekán felszólalt, főleg a parlamenti reformról megkezdett fejtegetéssel szemben sietvén jelezni a kormány álláspontját, melynek eldöntése nem a belügyi költségvetésbe való. Erőteljes érveléssel utalt arra, hogy a kormány minden irányban üdvös, becsületes politikát folytat. Bizonyította ezt nemcsak a paraszokat cáfoló tényekkel, hanem egész sorozatával a közigazgatás közegészség, kivándorlásügy, szegénység, választójog terén már életbeléptetett vagy tervezett intézkedésekkel. Az ő szavainak halvány képeivel élve a képviselők, különösen az ellenzéki k, rendszeren a maguk kívánsága szerint itelik meg a dolgokat. A kormány minden visszaélést, mulasztást és bünt megvizsgál és ha kell, megtorol. Nem nézi soha, kiről van szó, ha nem végrehajtja a törvényt. De a közigazgatás gépének minden kerekeért felelősséget nem viselhet, mert a legfőbb nem az ő közege. Ellenőrzi őket s gondoskodik róla, hogy a törvény szelleme mindenüvé behatolhasson. És ez terjed és elhatol mindenüvé.

Egészen más elbirálás alá esik az ellenzék által, más eszmék hiányában fennek hangoztatott s pártséi vessző-paripaként megfogalmazott másik, az u. n. parlamenti reform.

Az a kérdés, az a kormány helyreállítása, tehát harminchárom év óta soha még csak behalóbb és alaposbb megvitás tárgya sem volt, annál kevésbé lehet róla állítani, hogy a közvéleményben határozott nézetek érelőldhettek volna meg a parlamenti reform feől. Ez valóban összes nagy kérdéseink közt az, mely

legkevésbé van előkészítve a megoldásra, ami pedig, ha hibásan történék, végzetes következményeket vonhatna maga után. És mégis a mostani belügyi költségvetési vita alatt a parlamenti reform kérdésének rögtönzött napirendre tűzése, megoldásának erélyes sürgetése jutott előtérbe. Ezzel szemben a miniszterelnök arra az álláspontra helyezkedett, hogy a parlamenti reform kérdésének külön indítvány alakjában való napirendre tűzését nem óhajtja. Sőt tovább ment (s mivel bőlebbet róla mi sem mondhatunk, ismét csak öt idézzük) kijelentette, hogy ezeknek a reformoknak a kérdésében a legnagyobb óvatossággal kell eljárnia, itt nem szabad próbálni s visszavonulni; a mi viszo yaink az általános szavazó-jog ellen szólnak s a reform kérdése még nem megérett. Sürgősebb, szükségesebb kérdései vannak ma az országnak. Annak idején eldöntendő lesz ez a kérdés is; mikor fog ez bekövetkezni, arról kár le ne beszélni. Azt tartja, ilyen kérdésekben, amit mondott a költő: a hazárr nem kell tudni félni, de a hazáért félni is kell, mert, ha a haza jobb ügye úgy ki-vánja.

Mi pedig, kik a miniszterelnök politikájának őszinte hívei vagyunk, hozzá tehetjük, hogy hadd hulljon intézményeink férgesse, de a meg nem ért gyümölcsök-höz esztelen gyerek-kézzel ne nyuljunk.

Az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottság február hó 1-én, pénteken délután 5 órakor ülést tart. Tárgy: Az összeférhetlenségi törvény revíziójának tárgyalása.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Torontalvármegye multjából.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Irtá: Hadfy Döme.

(A határvidék polgárosítása. Az első bizottsági tagválasztás Tomasevácon.) (IV. Folytatás.)

A most emondandók epochális eseményt képeznek megyénk történetében.

Ecska, Lázárföld, Ernesztháza, Neuzina és Bóka községek határai mellett elnyulik az a terület, mely azelőtt katonai határvidék volt és Pancsova város törzshelyével a 12. számú német-bánáti határőr gyalogezredet képezte.

Scudier báró temesvári parancsnokoló tábornok volt megbizva a határvidéken a katonai rendszert beszüntetve, azt polgárosítani és ő azt végrehajtva, öt szolgabírói kerületet alakított és pedig Pancsován, Révaufalun, Alibunáron, Antal-falván és Pallason, minden kerületben szolgabírói címmel kinevezett egy kapitányt a katonai közigazgatási (Verwaltungs) szakkból és ezek kormányozták a kerületeket, melyek 1872 ik évben az ösmegyébe bekebelezettek és így az anyaországnak visszaadták.

1873. év nyarán Rónay Móríc főispán és én, mint helyettes alispán ki letünk küldve, hogy ő az állam, én pedig a vármegye képviselőtében tetteg átvegyük a polgárosított határvidéket.

Atmentünk az említett kerületekbe és minden kerület székhelyén a törvényes formák betartásával — egy őrnagytól, — mint Scudier tábornok megbízottjától tetteg is birtokba vettük az állami épületeket, a szolgabírókat pedig értesítettük, hogy ők már most a vármegye tisztviselői és a rendeleteket csak alispán útján kapják, azokat végrehajtani kötelesek és más hatóságnak nincsenek alávetve.

Minden szolgabírói székhelyen — persze parancs folytán — temérdek nép volt egybe seregelve, akik csak azt tudták, hogy ott van

a főispán és alispán és hogy a katonai usalom immár megszűnt.

Részünkről szólunk az egybegyűlt lakossághoz — természetesen anyanyelvükön — és felvilágosítottuk, hogy ők már most nem képezik a határőrezredet, hanem az ország édes fiaiként élvezni fogják az alkotmányos jogokat.

Sokan voltak a jelenlévők között kiszolgált őrmesterek és nyugalmazott tisztiek, akik előtt a honzeretet terra inkognita volt, sőt a verzióval visseltették minden iránt, ami nem katonai dolog. Ezek — mielőtt mi kimentünk — informálták a népet és kevés kellemest mondtak neki a vármegyeről, látható volt tehát, hogy a kivonult sokaság meghaligatta ugyan a hozzája intézett szavakat, de megfordított magyarázatot adtak azoknak, egy szóval gyanakodva léptek át a katonai rendszerből az alkotmányos asrába.

Azóta majdnem három évtized pergett le és az új generáció most már másképp gondolkodik és az őregek is beletörődtek az előtük új életbe, belátva, hogy most szabadon mozoghatnak és oly jogokat élveznek, mikről azelőtt fogalmuk sem volt.

Egy esztendő múlva, a bekebelezés után el volt rendelve a megyei bizottsági tagok választása és én ki voltam küldve választási elnök-ként Tomasevára.

Kimenvén a helyszínére, az egész községet együtt találtam a községházánál és miután elmondottam kimenetelem célját, megkezdtem a választási aktust.

Házaszámok szerint sorba jöttek az emberek és átadták nekem a szavazati lapokat, melyekre írva voltak a megválasztandó megyebizottsági tagok nevei.

Ismerve a viszonyokat és tudva, hogy a szavazók közt kevés van, a i irni tud, nem scrupulizáltam, nem fürkésztem: hogy ki töltötte ki a szavazatlapokat, hanem azokat amint kezembe kerültek, bedobtam az előttem fekvő urnába.

Az első szavazó, a iint kezembe nyomta a lapot, felém hajlott és a fülembé sugta, hogy miután a háznapé szaporodott, adjak neki fél

mázsával többet — és ez így folytonosan ment a szavazás alatt.

Nem értettem, mit akarnak az emberek, midőn az egyik félmázsával, a másik egy mázsával többet kért és fogalmam sem volt, hogy mi rejlik abban a mázsás kérelemben, megkérdeztem tehát a jegyzőt, hogy mit jelentsen az embereknek ama kérelmük.

A megkérdezett jegyző így válaszolt: „Ez az első választási aktus, a népek nincs fogalma arról, hogy kit és miért választanak, őket pedig az egészről kapacitálni lehetetlen volt, mert vannak még régi kiszolgált tisztiek, akik a népet figyelmeztették, hogy óvakodjanak minden választástól, mert a jegyző eladja őket a vármegyének és akkor testük lelkük nem marad, tudja Isten mit csinálnak velük.“

A dolog így állásban világos volt, hogy dacára a meghívásnak vagy senki, vagy igen kevés ember jelenik meg a községházán és ez a kis szám visszatartja magát a szavazástól.

A határvidéken a katonai kincstár minden egyes háznak — tagjai arányában — sőt adott sokkal olcsóbb áron, mint amint a ső másoknak eladatott.

Ezt a körülményt felhasználva, magam elé idéztetem a gazdákat, akik szavazati joggal bírtak és azt mondtam nekik, hogy a vármegye részéről kijön a községbe egy ur, aki a sőszükséglet felett intézkedik és határoz!

Ime! itt a cédula, jöjj ide ekkor és ekkor és add át azt a megyei kiküldött urnak, a cédulára pedig irtam a megválasztandó megyebizottsági tagok neveit.

Ők tehát abban a hiszemben, hogy csak ugyan a sőről van szó — mint látni tetszik — tömegesen megjelentek és minden itteni lakos szavazott; mint említém, gyanakvólag vették minden lépésemet, jónak találták elnök ur fülebe sugni az általuk kért sőmennyiséget és onnan származott a rejtélyes (sugással vegyített) szavazás. Ezen cselekedetem által nem követtem el bünt, csak ártatlan módszerrel tettem fényes eredményüvé az első választást.

En pedig privát tudomásul vettem a jegyző által közlötöket és szent maradt a béke. (Vége)

A nagybecskereki takaré- és előleg-egylet közgyűlése.

— jan. 29.
Huszonöt éve mult annak, hogy ezen intézet élére Franz J. L. vezérigazgatót állították a részvényesek. Hogy nem volt okuk e választást megbánni, azt minden Demosthenesnél szebben bizonyítják az alábbi számok. De a részvényesek sem akarták e kedvező alkalmat elmulasztani, hogy tiszteletüknek és ragaszkodásuknak kifejezést adjanak s így a vasárnapi közgyűlés szivélyes óvációvá lett, melylyel a közbecsülésnek örvendő vezérigazgatót tisztelték meg.

A részvényesek érzelmeinek a közgyűlési elnöknek megválasztott dr. Grandjean polgármester lendületes szavakban adott kifejezést, kiemelve, hogy Franz szaktudásának, erélyének és tapintatának köszönhető, hogy e pénzügyi intézet tekintélye országsszerte elterjedt. Beszédjét e szavakkal fejezte be: Hogy nagybecskereki részvényesünk elkészítették vezérigazgatónk életnagyságu arcképét és ezen pillanat az, melyben az arckép leleplezendő lévén, felkérem a t. közgyűlést, hogy az ennel fogantatott arcképleleplezés mozzanatát a közgyűlési jegyzőkönyvében megörökítse és egyuttal kimondani méltóztassék, hogy ezen arckép örök időkre az intézet dísztermében megőriztessék. Isten tartsa szeretett vezérigazgatónkat, Franz J. L. urat. (Előnk éljenzés).

Franz vezérigazgató meghatva mondott köszönetet a bizalomért és szeretetért, megígérvén, hogy míg ereje engedi, szíven fogja hordani az intézet érdekeit és annak felvirágzását. (Lelkes éljenzés).

E szép jelenet után következett a tárgyszó. Az igazgatóság jelentése így szól:

Tisztelt közgyűlés!

A t. részvényes urakat a mai napra a kereskedelmi törvény és alapszabályaink értelmében egybehívott közgyűlésen szivélyesen üdvözölve, van szerencsénk a lefolyt 1900. üzletévre jelentésünket a következőkben előadni:

Vidékünknek csaknem kizárólag mezőgazdasággal foglalkozó lakossága az év első felében kedvező aratási reményeket táplált, miután a vetések fejlődése és a megfelelő jó időjárás tényleg szép kilátásokra jogosított és kedvező termést ígért; azonban a múlt évi július hó 7-én — tehát már nagyrészen a buzaaratás után — dühöngött óriási vihar a gabuában nagymérvű kárt okozott és mig egyes gazdáknak — különösen vizmentén — majdnem egész termését tönkretette, a kár átlag 20—25% ra becsülhető és a múlt évi termés ismét csak közepesnek mondható, különösen ha még az alacsony gabnárak vétetnek figyelembe.

A pénzügyi viszonyok az elmúlt évben általában nem voltak épen kedvezőtlenek és habár az osztrák-magyar bank nem is szállott le a normálisnak ismert százalékra, lényegesebb hullámzások alig fordultak elő; és csak a visszleszámitolásnál kellett részben a nemzetközi pénzügyi viszonyok befolyása alatt magasabb kamatlábat fizetnünk, ami az üzleteredményt némileg befolyásolta, miután mi ennek dacára a leszámításnál magasabb kamatlábat nem alkalmaztunk.

Egyes követeléseink biztosítása céljából kénytelenek voltunk több helybeli és vidéki ingatlan árverésen megszerezni, melyeket alkalomadtán eladni igyekezendünk, mig ezek a folyó évre megfelelően bérbe vannak adva; a mérlegben kitüntetett 96500 kor. a Nádor-utcában fekvő 821. számú ház, a Jenő herceg-utcában 800/1. számú ház, az Aradáci utcai 162. számú ház, a Kis utcai 2411. számú ház, a Mercy-utcai 2743. számú ház, a Német-utcai 205. számú ház és a karlovi ház és negyed telek föld ellenértékét képviseli.

Miután vidéki ingatlanainkat az elmúlt évben eladnunk sikerült, a jelzálog-kölcsönök állása 214.058 koronával a mérlegben, a múlt évi 96.184 kor. 50 fillérrel szemben ezen eladásokra vezethető vissza.

Előlegek értékpapirokra és folyószámlai előlegek:

Allása 1900. évi január 1-én volt	104.143 kor. 14 fill.
1900-ban adott előlegek	141.444 " 13 "
összesen	245.587 kor. 27 fill.
visszafizetések 1900-ban	123.845 " 75 "
1900. évi december 31-én maradt	121.741 kor. 52 fill.
még pedig 30.851 kor. előlegek értékpapirokra és 90.890.52 kor. folyószámlai előlegek alapszabályszerű fedezettel.	

Pénztári forgalom:

Az 1900. évi bevételek összege	13,851.752 kor. 45 fill.
az 1900. évi kiadások összege	13,810.457 kor. 84 fill.
az összes forgalom tehát 27,662.210 kor. 29 fill.	

Pénztári készleteink 1900. évi december hó 31-én volt:

41.294 kor. 61 fill.	követelésünk az Osztrák-magyar banknál
15.785 kor. 09. fill.	fővárosi pénzügyintézeteknél
28.113 kor. 46 fill.	összesen
85.193 kor. 16 fill.	

Leszámitolási üzlet.

1900. évi január 1-én tár cánkban volt 2509 db váltó	2,172.395 kor. 22 fill.
1900. év folyamán leszámítottatott 13.198 drb váltó	10,895.425 kor. 95 fill.
Összesen 15.707 drb váltó	13,067.821 kor. 17 fill.
1899-ben pedig 15.848 drb váltó	12,631.398 kor. 74 fill.

tehát a múlt évben 141 drbba kevesebb, de 436.422 kor. 43 fill. lérral magasabb összegben, mint 1899-ben.

1900. folyamán beváltott 12.464 drb váltó	9,753.895 kor. 19 fill.
1900. dec. 31-én visszleszámitolás alatt volt 699 drb váltó	850.547 kor. 28 fill.
1900. dec. 31-én tárcánkban volt 2544 drb váltó	2,463.373 kor. 70 fill.

Visszleszámitolás.

1900. évi január 1-én visszleszámitolás alatt volt 818 drb váltó	1,122.264 kor. 20 fill.
1900-ban visszleszámitolás alá adatott 6793 drb váltó	8,331.272 kor. 24 fill.
Összesen 7611 drb váltó	9,453.536 kor. 44 fill.
az előző évi 6793 drb váltó	9,552.993 kor. 90 fill.

lérrel szemben 6 drb 99,457 kor. 46 fill. kevesebb.

Visszleszámitolási kamatot 1900-ban 61.434 kor. 85 fillért fizettünk az előző évi 79.606 kor. 88 fill. szemben.

Betétek

Allása 1900. évi január 1-én volt	1,963.622 kor. 02 fill.
betétek 1900-ban	1,805.381 kor. 14 fill.
Összesen	3,769.003 kor. 16 fill.
visszafizetések 1900-ban	1,443.894 kor. 92 fill.

betétek állománya 1900. december 31-én . . . . . 2,325.118 kor. 24 fill. vagy 361.496 kor. 22 fill. több mint 1899. végén.

A felügyelő-bizottság által felülvizsgált, Önök által ma megállapítani kért mérleg — nyemlény — és veszteség számla szerint — a kétések számlájára leirt 4111 kor. 88 fill. veszteség leírása és az igazgatóság jutalékának levonása után az 1900. évi eredmény 43.949 kor. 72 fill. mely összeg felosztása tekintetében következő javaslatainkat kérjük elfogadni:

A t. közgyűlés múlt évi határozata értelmében

a létesített ösztöndíj alapnak átutalendő II. részlet	2000 kor. — fill.
az 1900/1901. iskolaévre fizetendő ösztöndíjra	300 kor. — fill.
osztalék kifizetésére a 26. sz. szelvénynek holnaptól kezdődő beváltására drbontként 20 kor.	40.000 kor. — fill.
hiv. nyugdíjalapjának utaltatásai	1000 kor. — fill.
és a fennmaradt	649 kor. 72 fill.

jótekyony célokra bocsájtassék az igazgatóság rendelkezésére.

Méltóztassanak a felügyelő-bizottság jelentését meghallgatni és indítványaink elfogadása mellett ugy nekünk, mint a felügyelő-bizottságnak az elmúlt évre a felmentvényt megszavazni.

A mai nappal a felügyelő-bizottság mandátuma lejárt, kérjük tehát a napirend értelmében 4 felügyelő-bizottsági rendes és 1 póttagot három évre, továbbá a választmányból kilépő Annau István, Zimmerer Antal, Kellner József, dr. Nagy Dezső és ifj. Hirsch Lajos urak helyébe öt választmányi tagot három évre és Wattay Miklós ur elhalálozása folytán egy tagot egy évre választani.

Nagybecskereken, 1901. évi január hó 10-én.

Az igazgatóság:

Franz, Napholtz, Daun, Haidegger, vezérigazgató. Mangold.

Az összes indítványok elfogadtattak, a felmentvényt megadott.

Következtek a választások, melyek eredménye a következő:

Választmány 3 évre: Annau István, Zimmerer Antal, Kellner József, dr. Nagy Dezső, Annau Adám. — 1 évre: Hiller László.

Felügyelő-bizottság 3 évre: Dr. Grandjean József elnök, Konkoly Samu, Keresztes Aladár, Grandjean Ede. — Póttag: Zsiross Mihály.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

- Február 1. A nagybecskereki könyvnyomdászok szakszerveletének bálja.
- 2. Tűzoltó bál.
- 3. Az első módosi hengergőzmalom részvénytársaság közgyűlése.
- 11. Közigazgatási bizottsági ülés.
- 18. Polgári bál.

— **Elöléptetés.** A magy. kir. pénzügyminiszter Embler Antal kir. pénzügyi segéd titkár a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába, továbbá dr. Berlik József és Sántha Ernő pénzügyi fogalmazókat a X. fizetési osztály 1-ső, illetőleg 2-ik fokozatába léptette elő.

— **Tüntetés egy esperes mellett.** Vasárnap ünnepelték szerb polgártársaink szent Száva ünnepét. Ebből az alkalmából a szerb templomban Sztraity György esperes oly elragadó prédikációt mondott, hogy midőn annak végeztével teljes egyházi ornatusban a szerb népiskolába indulandó, a templom ajtajához ért, az ott álló nagy néptömeg hosszantartó „zavivó“-zásba tört ki, ez által adva kifejezést érzelmeinek, amit a magas színvonalon álló, történelmi háttérrel bíró egyházi beszéd kellett benne.

— **Muki bácsi meghalt.** Tipikus alakja halt meg a nagybecskereki vadásztársaságnak Horváth János személyében, aki mint megátkozott agglégény kizárólag vadászattal töltötte idejét. Az volt a gyengéje, hogy a puskája végére került nyulakat rendszeren csak megsebezte, aminek következtében minden második mulslyai nyul sánta volt. Vadásztársai közt valóságos Gácsér Pista volt, aki folytonos zsörtölődéseivel és humoros eseteivel sok derűséget okozott. Temetése tegnap délután ment végbe. Nagybecskereki vadásztársai, élükön dr. Mihajlovits Ödön társulati elnökkel, testületileg jelentek meg a temetésén és koporsójára egy nagy koszort helyeztek széles zöld szalaggal Hatvankét évet élt.

— **A burok estélye.** Nem a transvaali burokrol, hanem a nagybecskerekiekről van szó. Van ugyanis a kaszinó éttermében egy kicsi, de jókedvű társaság, mely este 6—7-ig egy pohár sör mellett (néha kettő lesz belőle) igyekszik elfelejtetni az élet keserűségeit. Ennél a társaságnál, melynél „vendégek szivesen láttatnak“ sok egyebek között az angol-bur háborúról is szó esett. S mert már a rómaiak is triumviratusnak keresztelték el az első három embert, aki egy nézetten volt, (ha nem tévedünk ez már az Ur születése előtt 60 évvel történt, tehát talán nem is igaz) hát nálunk is kerestek a társaságnak nevet. S mivel oly „közefekvő“ e név, hát elnevezték burokoknak. A közelebbi okát e névnek hiába kutatta valamennyi tudósítónk. Hogy azonban a burok nemcsak egész Európának, de a nagybecskereki közönségnek rokonszenvét is bírják, bizonyítja az a körülmény, hogy az ő meghívásukra 50 uri ember jelent meg tegnap este a kaszinó éttermében kedélyes vacsorán. A burok nálunk sem szeretik a fénytűzést. Ime az ételrend:

- Halpaprikás.
- Malacpecsenye.
- Sonkástészta.
- Turócsusza.

Mindezeket a jó dolgokat Marcoin 1 forintért (két korona) adta, még pedig oly kitűnő kiadásban, hogy Krüger ur és becses csaiadja is bátran résztvehettek volna. A vacsorán résztvett a város színe-java s nekünk 50 nevet kellene leírunk, ha „városunk jelesit“ mind ki akar-nók írni. Így azonban — térszűke miatt — arra szoritkozunk, hogy Demkó Pál országgy. képviselő, Szabó Ferenc apát-plébános, dr. Grandjean József polgármester, Balássi József főgimnáziumi igazgató, Köszler ezredes, Wagner és Tomasevits őrnagyok neveit említsük, amiből kitetszik az is, hogy az a bizonyos egyetértés polgárok és katonák között nemcsak akkor van meg minálunk, ha tüntetni kell vele, hanem olyankor is, mikor épen csak mulatni akarunk. Felköszöntőket mondtak dr. Grandjean József, Krumenacker Ferenc, Bielek Antal, dr. Brájer Lajos, Wingler Ferenc, Oldal Pista pedig egy sikerült költeményével mulattatta a társaságot, mely csak éjfél után kezdett

oszladozni és akkor is csak részben. A burok-
nak és estélyeiknek van jövőjük Nem Transvaal-
ban, de Beeskereken.

Bicskás atyafiak. Kosárkötést tanulnak a
muzslyaiak, ami magában véve nagyon szép és
hasznos foglalkozás. Amde ha ennek a foglalko-
zásnak üzése a más érdekébe ütközik, akkor
már kevesebb elismerést érdemel. Két muzslyai
polgártárs ma délután olyformán szándékozott a
kosárfonáshoz szükséges fűzfavesszőt beszerezni,
hogy az ottani határban fekvő Gyogyevits-
féle területre vadászni kezdték a vesszőket.
Midőn ebben a foglalkozásukban Stepa-
nov Péra császár őket megakadályozni akarta,
bicskát rántottak, aminek csak azért nem lett
szomorúbb következménye, mert a császár meg-
szaladt és pedig egyenesen Reitter Oszkár
rendőrkapitányhoz, ahol elpanaszolta az esetet.
Addig is, míg a bicskás polgárok kiléte ki-
nyomoztatnák, megengedte a rendőrkapitány a
császárnak, hogy a saját védelmére fegyvert
hordhasson.

Halálozások. A csanádi egyházmegyének
gyásza van. Ertil Ede nyug. traunauiplebános,
aranymises áldozár tegnap szülőhelyén, Lippán,
hetvenhét éves korában elhunyt. A köztisztelt
lelkész 1847-ben szentelték pappá. Segédlelkész
volt Glogovácán, Pécskán, Lovrinon, Temesvár-
Józsefvároson, Bogáron, Zombolyán és N.
Beeskereken. Mint plébános működött 1857 től
Szépfalun, 1883-tól Csátádon, 1885-ben Német-
Szt. Péteren és 1876 től Traunau. ahol 1897-ben
megérdemelt nyugalmába vonult. Temetése hétfőn
délután Lippán ment végbe nagy részvét mellett.

Járos Béla magánmérnök 72 éves korá-
ban hosszas szenvedés után Nagy Kikindán
elhunyt. Temetése általános részvét mellett hétfőn
délután ment végbe.

Népszámlálás a vármegyében. Nagy
Kikindán t. város lakossága, a befejezett
népszámlálási összeírás nyomán, 25 358 főre rug,
a szaporodás tehát a legutóbbi népszámlálás óta
2590 lélek.

Beresztóc községben a népszámlálás
eredménye, mint nekünk írják, igen öröndetes,
amennyiben a lakosság az utolsó népszámlálás
óta 507 lélekkel szaporodott. 1890-ben a lakos-
ság száma 2982 lélek volt, a mostani pedig 3489.

Műkedvelő földművesek. Megemlékezünk
rőla, hogy a Torontói Várhelyen felállítandó
Kossuth-szobor javára a falubeliekből műkedvelői
társulat alakult, amely első előadását a község
ben tartja. Leghőzelebb Nagybeeskereken is be-
mutatják készütségüket, hogy ilymódon is
közelebb jussanak hazafias céljukhoz, ami nem
más, mint a szobor-alsó megteremtése. Az otthoni
bemutató előadás színlapját egész szövegében a
következőkben ismertetjük: A Torontói-Várhelyi
polgárok és polgárnők hazafias célja, táncdal
egybekötött műkedvelői előadása. Hazánk nagy
fiának, Kossuth Lajosnak emlékére. Torontói-
Várhelyen felállítandó szobor javára Torontói-
Várhelyen, 1901. évi január hó 31-én, csüt-
örtökön a Metz-szálloda nagytermében polgárok
és polgárnők szíves felléptével népies műkedvelői
előadás tartatik, melyhez a t. község szíves
pártfogását kéri a Kossuth szobor-bizottság. —
Tóth Ede koszorus-költőnk 100 arannyal jutal-
mazott népszínműve: A falu rossza. Eredeti
énekes népszínmű 3 felvonásban, dalokkal és
táncdal. — Rendező: Körösy. — Személyek:
Feledi Gáspár, gazdag földműves — Török Lőrinc;
Lajos, Boriska, gyermekei — Becsei Imre. Becsei
Imréné; Bátki Teresi, Feledi gyámjaga alatt —
Monoki Jánosné; Göndör Sándor, szolgalegény
— Vitkai Antal; Finum Rózi, menyecske —
özv. Monoki A-né; Csapó, gazdaember —
Dió-zegi István; Csapóné, Tarisznyásné, Sulyokné,
módos asszonyok — Laskai Istvánné, Halmi
Pálné, Török Lőrincné; Megyei csendbiztos —
Görbe Antal; Kónya, kantortanító — ifj. Görbe
István; Gonosz Pista, bakter — Jóvér Péter;
Gonoszné — Dió-zegi Istvánné; Czene, cigány-
primás — Jó Imre; Adus, vén cimbalnos —
Szilágyi Bálint; Jóska, béres — Olasz Sándor;
Cserebogár Jóska, szőlőpásztor — Halmi Pál;
Óreg paraszt — Laskai István; Makkhetes,
korcsmáros — Monoki János. Lakodalmas nép:
Monoki Gyuláné, Csala Eszter, Jóvér Julianna,
Lódi Lidi, Osz Teréz, Deli István, Kun József,
Buza János, Monoki Gyula. — Holyarak: I. hely
1 korona 60 fillér, II. hely 1 korona 20 fillér,
állóhely 80 fillér. — Kezdeté este 7 órakor. —
Felülvezetések a hazafias célra való tekintetből
köszönettel fogadtatnak és a szobor-bizottság
által nyilvánosan nyugtáztatnak.

Élővirág kereskedők. A földmívelési
minisztériumban most állították össze az ország
területén levő élővirágkereskedésével
és azok külföldre szállításával foglalkozók jegy-
zékét, kapcsolatban a szabad forgalomra jogosi-
tott kerti telepek felsorolásával. Hazánkban 58
ily kereskedő van a köztük sem városunkból,
sem megyénkbeli nincs egy sem.

A szivarvég. Vannak emberi lények,
akik a szivart (lehet az egész, de gyakrabban
egy részlet) hidegen szokták szívni, vagyis köz-
nyelven szólva: bagóznak. Lorisz Mihály
jarkováci származású csavargó, aki már több
nagyobb városban is megfordult, nem tartotta
magához illőnek, hogy hidegen szívja a talált
szivarvéget, hanem ha szerét ejtheti, bizony rá-
gyújt ökelme és úgy megfűstöl, akár egy városi
úr. Loriszt ez a füstölési szenvedélye azonban
nagy bajba keverte. A napokban Román-Szárcsa
községbe vetette az útját. Jobb szállás hiányá-
ban Wilhelm István korcsmáros istállójában
hajtott le fejét nyugalmára, még pedig a já-
szolban, mely mellett jámbor tekintetű tehének
végezték a kérődzés produktóját. Kissé be-
volt szeszelve Lorisz, mert alig hogy lenyug-
tatta nehéz fejét, szájában az elmaradhatatlan
égy szivarcsutkával, rögtön elnyomta a buzgóság
és nemsokára olyanokat fújt, mint egy kiszolgált
orgona. Eközben agyarái közül kipotyant az
égy csutka, amelynek sziporkázó parazsa bele-
kapott az illatos szénába és az államban a hetedik
menyországban kalandozó Lorisz arra eszmélt
föl, hogy meg kell sütnie elevenen. Egő ruhával
csak kikeménygett valahogy nagy ügyvel-bajjal
a talpig tübben álló istállóból, jó emberek le-
szaggatták róla ruháit és ő maga megmenekült
ugyan, de a korcsmárosnak porig égött az
istállója, benne gyönyörű tehenei és hét darab
vendég ló, amelyeknek még a bőrét sem lehet
használni. Mivel mindeme nagy károknak a
csavargó Lorisz Mihály volt a közvetlen és
kizárólagos okozója, mivel szegény fejének se
országja, se hazája nincsen, a csendőrség vette
pártfogása alá és a nagybecakereki ügyészség
vendégszerető hajlékában helyezte el, ahol a
szivart még hidegen sem szabad szívni.

A katonák ebédjé. A hivatalos lap tegnapi
száma közli, hogy a honvédelmi miniszter kör-
rendeletet adott ki, a melyben árát szabja azok-
nak az ebédeknek, a melyek átvonulás alkalmá-
ból szállásadók látják el a közös hadsereg és
honvédség legényiségét. E szerint az ország
különböző részeiben következő az ebédék ára:
A dunáninneni részeken negyven fill., a dunán-
tuli részeken negyvenkettő, a tiszáninneni
részeken harmincöt, a tiszántúli részeken
harmincöt, a királyhágóntúli részeken harminc-
kettő, Horvát-Szlavonországban harminchat, Buda-
pest székesfővárosban ötvenkettő, Fiumében
negyvenhét, Kassán negyvenkilenc, Kolozsvárott
negyvenegy, Nagyszombaton negyvenöt, Pozsony-
ban ötvenegy, Temesvárott negyvennégy és
Zágrábban negyvenhárom fillér.

Kereskedelmi helyközvetítés. Mig a köz-
ponti helyközvetítő intézet a kereskedelmi hely-
közvetítés terén vajmi kevés eredményt tud
fölmutatni, addig a temesvári kereskedelmi
egyesület helyközvetítő osztálya alig két évi
működés után állandóan a helykeresők 50% át
tudja elhelyezni. Ezen aránylag nagy siker első
sorban a nevezett közvetítő osztály célszerű
berendezésének köszönhető, mely mintául szolgál-
hatna egy hasonló országos szervezetenek. Az
intézmény kiállította már a tűzpróbát és csak a
főnökökön múlik, hogy jövőre még nagyobb
eredményeket tudjon fölmutatni. Kíváncsok, hogy
a főnök urak minden náluk történő íresedésről
nem a fölmondási idő lefolyása után, hanem
mindjárt annak elején tegyenek jelentést az
egyesületnél, hol mindig vannak előjegyzésben
alkalmas és tehetséges munkatérők, minthogy a
közvetítés a főnökök számára ingyenes és lehető-
leg gyorsan működik, az egyszerű bejelentés
minden bizonylat eredményhez is vezet. A be-
jelentéshez szükséges a keresett egyén munka-
körének, nyelvismeretének és a főnök egyéb
igényeinek megjelölése; minél szabatosabb ez,
annál biztosabb és gyorsabb az eredmény.
Különösen most az évad kezdete előtt nagyon
ajánlható eme közvetítő-osztály igénybevétele,
mely nemesak célszerű, hanem egyáltalán ember-
baráti cselekedet is, mivel módot szolgáltat az
egyesületnek számos állást kereső fiatal ember
elhelyezésére. Írásbeli bejelentések az egyesületi
irodához (Temesvár belváros, Jenő herceg-utca,
Hungária-palota) intézendők.

Csalás pénzhamisító géppel. Csinos kis
gépecskéve, ami ugyszólván elfér a mellény-
zsebben, beállított Wirth Antal lovrini tönkre-
ment gazda Kis Jécsa községbe, ahol a korcsma-
ban előadást tartott az odavetődött atyafiának
az ő kis gépecskéje előnyeiről, elmagyarásta,
hogy a gépecske tetején levő kis lyukon be kell
önteni a forró olmot, midőn aztán ez kihűlt,
szét kell nyitni a szerkezetet, melynek belső
falán egy koronás lenyomata van és akkor a
kész korona kipotyyan. Ilymódon naponként
mintegy száz hamis koronát lehet gyártani.
Wirth Antal rábeszélésére Stemper Jéca
ottani gazda csakugyan vett egy ilyen gépet és
32 korona előleget adott rá. A hátralékot
akkorra ígerte megfizetni, ha a gép csakugyan
beválik. Alig ér haza a jámbor Steamer, neki
fog az ólomolvasztáshoz. Nagy volt azonban

meglepetése, midőn a formába öntött forró ólom
összefojt a színtén fémből készült lenyomattal,
s így csakhamar belátta, hogy rá van szedve.
Uccu, szalad vissza a korcsmába, hogy leszá-
molja a csilóval, de bizony már akkor ennek
hűlt helye volt. Panaszára a csendőrség utána
nézett és még a község határán sikerült el-
fognia. Egyelőre ártalmatlanná tették.

Revolver-párbaj. Perlaszon, a Heingl-Ede
tulajdonát képező nagykorcsmában többedmagá-
val mulatott Jovanov Zsiva odaváló jómódu
gazda és az X lábu asztalfőnél ülve, egyre-másra
parancsolgatta a rámpást, melyet vele volt
cimborái siettek minél gyorsabban eltüntetni. A
mulatozás tetőpontján állott, midőn a hangos
nagy ivóba szintén meglehetősen nagy kísérettel
betoppant Kuzmity András, aki veszedelmes
konkurrens minden tekintetben Jovanovnak és
egyszermind halálos ellensége. Csend lett a
korcsmában, elélt a lélekzet s mindenki arra
figyelt, hogy mi következik most. Jovanov a
mindig nála levő revolver után kapott, de az
ujjonnan jött Kuzmity megelőzte, amennyiben a
gyorsan előkapott revolveréből egy lövést tett
Jovanov fejére, ami egyéb bajt nem okozott,
mint kiütötte két fogát Jovanovnak. A cimborák
ekkor lefegyverezték a két haragos ellenfelet s
mintha semmi se történt volna, hazatértek.

Hivatalos órák. Mint az államvasutak
igazgatósága közli, az államvasutak összes
vonalain, beleértve a csak kezelésbe vett h. é.
vasutakat is, a hivatalos órák a következőleg
lettek megállapítva:

A) Hétköznapokon: I. Irodai hiva-
talos órák a gyors- és teheráru pénztárak ré-
szére: délelőtt 8 órától 12 óráig, délután 2 órától
6 óráig. II. Raktári hivatalos órák gyors és
teheráru feladására és kiszolgáltatására: a)
Április hó 1-től bezárólag szeptember hó 30-ig:
délelőtt 7 órától 12 óráig, délután 1 1/2 órától 6
óráig. b) Október hó 1-től bezárólag március
hó 31-ig: délelőtt 8 órától 12 óráig, délután
1 1/2 órától 6 óráig.

B) Szent István király napján
hivatalos órák nem tartatnak. E
napon az állomásokon áruk sem fel nem adha-
tók, sem pedig azok ki nem adatnak, kivéve a
hullák, élőállat- és robbanékony küldeményeket,
melyek közül a hullák (gyors- vagy teheráru
ként) a hétköznapokra megállapított hivatalos
órák ideje alatt fel- és kiadhatók, míg a gyors-
vagy teheráruként elszámolt élőállat- és robban-
ékony-küldemények ezen idő alatt csakis ki
adatnak, de fel nem vétetnek.

C) Vasár- és ünnepnapokon:
Irodai és raktári hivatalos órák csak gyorsáruk
feladására és kiszolgáltatására délelőtt 9
órától 12 óráig tartatnak. Ezen hiva-
talos órák alatt kivételesen a teherárúként szá-
llítandó sör- és baromfi-küldemények is felvétet-
nek és a teheráru sörküldemények is kiadhatók.
Egyéb áruk sem fel nem adhatók, sem ki nem
adatnak, kivéve a hullák, élőállat- és robban-
ékony-küldeményeket, melyek közül a hullák
(gyors- vagy teheráruként) a hétköznapokra meg-
állapított hivatalos órák ideje alatt feladhatók és
kiadhatók, míg az élőállat- és robbanékony-
küldemények ezen idő alatt csakis kiadhatók,
de fel nem vétetnek.

Színház és irodalom.

A vidéki színészetért.

(Fővárosi levelezőnkől.)

— január 28.

A minapi szaktanácskozmány egy szűkebb
körű bizottságot küldött ki, melynek feladatává
tették a vidéki színészet ügyének rendezését.
Hogy ez a bizottság komolyan vette feladatát,
az a körülmény mutatja legjobban, hogy alig
néhány nap múlva összejött tanácskozássra. Az
ankét elnökévé Rónay Jenő, torontói főispánt
választották, kit egyszermind arra is felkérték,
hogy a belügyminiszternek tegyen jelentést az
ankét javaslatairól.

A tanácskozás részleteiről a következőket
jelenthetem. Az Országos Színészegyesület nyug-
díjpalotájának tanácskozó termében tegnap dél-
után ült össze az a bizottság, amelynek a január
19-én tartott szünügyi ankét adott mandátumot
a vidéki színészet ügyeinek rendezésére. Jelen
voltak: Festetics Andor góf színészet felügyelő,
Rónay Jenő és Lukács György főispánok,
továbbá Herczegh Ferenc, Pázmány Dénes, dr.
Balassa Armin, Mészáros Kálmán színészegye-
sületi igazgató. Távmaradásukat levélben
mentették ki: dr. Hoványi Géza, a nagyváradi
szünügyi-bizottság elnöke és Zechmeister győri
polgármester.

A bizottság közfelkiáltással Rónay Jenő
főispánt választotta elnökének. Mielőtt a kerületi
rendszer megvitatásába fogott volna a bizottság,

Festetics gróf előadó felhívására először általánosságban szólta hozzá a kérdéshez.

Végül, a szinikerületek megállapítása után a bizottság a következő határozatokat hozza:

1. A kerületi rendszert elfogadásra ajánlja a kormánynak, de csak akkor, ha az állami szubvenciót tetemesen fölemelik.

2. A bizottság 100.000 frt segélyt kér a kormánytól a vidéki színészet rendezéséhez, még pedig a következő fősztással: 10.000 frtot kapjon évente a színészegyesület nyugdíjalapja, 5-5000 forintot kapjanak azok a városok, amelyek színésztüket már állandósították, vagy most állandósítják, 10.000 frtot kapjanak a nemzetiségi vidékek és 10.000 frtot kapjon Pozsony, ha a mostani lehetetlen állapot megszünteti és a téli évad alatt kizárólag magyar nyelvű előadásokat tart. A fennmaradó 30.000 frttal pedig támogassa a kormány azokat a kis társulatokat, amelyek 10-20 előadást tartva vándorolnak községről-községre az országban.

Emellett Szegedre vonatkozólag Balassa indítványára javasolja a bizottság a miniszternek, hogy a rendelkezésre álló 34000 frtból 3000 frt segélyt adjon Szegednek, amely már az idén kísérletet tesz az állandósítással.

A bizottság Rónay Jenő főispánt, mint az értekezlet elnökét kéri föl, hogy tegyen jelentést a belügyminiszternek a szaktanácskozás javaslatairól.

* A magyar parasztsztyál emelése, írta Wiener Moszkó (külön lenyomat a „Huszedik Század” 1900. évfolyamából) Budapest, 1901. Eggenberger féle könyvkereskedés 8° 77 l., ára 1 kor. 60 fill.

A magyar parasztsztyál sorsával foglalkozik a szerző legújabb tanulmánya. Kis keretben gondosan kidolgozott rendszerét mutatja be minden parasztagazdaságaink emelésére szolgáló eszközök. Midőn a kormány és a társadalom e téren foganatosított intézkedéseit és azok eredményeit röviden jellemzi, mindenekelőtt Darányi földművelésügyi miniszterünk áldásos működése önkéntelenül domborodik ki. A szerző azonban történelmi visszaillesztésében rámutat arra is, hogy mily nagy mérvben hanyagoltatott el a nemzeti államunk velejét képező parasztsztyál egész sorának. E tekintetben a meggyőző tárgyalagosság meleg hangjával részletesen körüírja az állam és a társadalom feladatát, ugyanakkor a megszokott körülményekkel a már ismert témák lényegét tárgyalja s gyakorlatilag hasznos eredeti gondolatokat pendít meg. Az agrársocializmus s a kivándorlás okai és gyógyító eszközei az életből merítették. A kisgazdasági termelés állapotáról, a növénytermelés és állattenyésztés különböző ágazatainak emelését célzó intézkedésekről kikerekített képet ad. Megszivlelendők a szerző nézetei különböző iparágak meghonosításáról, az értékesítés szervezéséről, a termelési eszközök és tőkereszek célszerű felhasználásáról, az adó reformjáról, a szakértelmek emelése és a hitelügy rendezéséről. Fontos fejtegetései a kisbirtok majorsági épületeiről és a munkás-lakásokról irányadó körök teljes figyelmét érdemlik, végre gyakorlati javaslatai a kisgazdaságok berendezéseiről biztos utat mutatnak kis üzemeink okszerű s gyorsított fejlesztésére.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 29-én.

Budapest, jan. 29. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház mai ülésében folytatták a kereskedelmi tárca költségvetésének részletes tárgyalását.

Agoston József a maga részéről, minthogy teljes körülményekkel van összeállítva, elfogadja a költségvetést minden részében.

Molnár Jenő hibáztatja kereskedelmi politikánkat, mert ipart egyáltalában nem tudunk teremteni. Pénz nélkül ez nem megy; amit pedig e célra a költségvetés előírnyoz, az nevétségesen csekély. Az alföldön műntak, a felvidéken pedig vicinálisok építését kívánja.

Serényi Béla gróf az őrési forgalom visszaállítását kívánja, hogy a magyar buza ne legyen tárgya a spekulációnak. Az árpa termelést nagyobb fokban kívánja kultiváltatni. Szomorúan tapasztalja évek óta azt a jelenséget, hogy egyes iparágak teljesen kipusztultak. Egyes meggazdagodott iparosok ellenben földet vásárolnak és gazdálkodókká lesznek.

Igy aztán itt is, ott is tönkremennek. A költségvetést elfogadja. (Tetszés.) Az ülés tovább folyik.

Viktória királynő temetése.

Budapest, jan. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból távirják, hogy VII. Edward király február hó másodikát tűzte ki a temetés határnapjúl s egyben e napot országos gyásznappal rendelte.

Német-angol barátság.

Budapest, jan. 29. (A „Torontál” ered. távirata.) Cowesből sürgönyzik: A német trónörökösnek a térszalag-renddel való fölruházása alkalmával VII. Edward király szívélves beszédét intézett az előtte térdelő trónörökösöz és megindultan köszönte meg a német császár látogatását, megemlékezően a két uralkodó barátságos viszonyáról, mely Angliát Németországgal összeköti.

Gurkó tábornok meghalt.

Budapest, január 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Sipka-szoros hírneves megostromlója, Gurkó tábornok, mint Szent-Pétervárról sürgönyzik, szacharovói birtokán az éjjel meghalt.

Vihar a La Manche csatornában.

Budapest, jan. 29. (A „Torontál” eredeti táv.) Londonból sürgönyzik: Két napja a La Manche csatornában óriási vihar dühög, minek következtében a hajók menetrendszerint való megérkezése változást szenvedett.

Éhínség Kinában.

Budapest, jan. 29. (A „Torontál” eredeti táv.) Pekingből táviratozzák: Szani tartományban éhínség tört ki, melynek eddig is ezrek estek áldozatul.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. január 29.

A kászárüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	ó	74	7.50	7.60	80	0 — 0 —
Tiszavidéki	„	76	7.45	7.60	80	7.85 7.95
Pestvidéki	„	76	7.35	7.4	80	7.75 7.85
Bácskai	„	76	7.55	7.65	80	0 — 0 —

Rozs	uj	elsőrendű	kilós		elsőrendű	kilós	
			70	72		7.20	7.35
Árpa	„	másodrendű	—	—	7.05	7.10	
		takarmány	60	62	6.10	6.20	
„	„	égetni való	62	64	5.90	6.10	
		sörfőzésre való	64	66	0 —	0 —	
Zab	„	—	39	41	5.85	6 —	
Tengeri	ó	bánsági	—	—	0 —	0 —	
		másnemű	—	—	5.75	5.90	

Naturidő-üzlöt.

Budapest, jan. 29. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett, a málmok teljes tartózkodása következtében a kereslet és ennek folytán az üzletkötés stagnált. A jegyzések ennél fogva csakis névlegeseknek mondhatók.

Kötések:

Buza őszre	7 49 — 7 50
„ tavaszra	7 67 — 7 68
Rozs őszre	7 31 — 7 32
Tengeri májusra	5 05 — 5 06
Zab őszre	6 08 — 6 09

KÖZGAZDASÁG

Takarékpénztári közgyűlések.

- Február 1. A Torontálmegyei takaré- és hitelbank közgyűlése.
2. A Nagybecskereki népbank részvénytársulat közgyűlése.
3. A török-becse-aracsi segély- és hitel-szövetkezet közgyűlése.
4. A Perlaszi új takarékszövetkezet közgyűlése.
7. Az Istvánföldi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság közgyűlése.
7. Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.
10. A módosi takarékpénztár közgyűlése.
14. A Lázárföldi takaré-, hitel- és előlege zési szövetkezet közgyűlése.
17. A Nagykömlői Népbank, mint részvénytársaság közgyűlése.
17. Az alibunári járási takarékpénztár, mint részvénytársaság közgyűlése.
24. A torontáli h. é. vasutak alkalmazottainak takaré- és előlege zési egylete, mint szövetkezet közgyűlése.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 53 p.; délután 6 óra 10 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
 Verseczről: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
 Alibunárról: este 7 óra 22 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.

Budapest-Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verseczre: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 3 óra 55 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.

Nagy-Kikinda-Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 40 p.; este 7 óra 05 p.

Nyiltér.*

Nyilvános köszönet.

Mindazoknak, kik felejthetetlen nagybátyánknak, Horváth Jánosnak (Muki bácsi) temetésén megjelentek, de különösen a nagybecskereki vadász- és vadvédő-egylet tagjainak, nemkülönben a polgári dalegyletnek a gyászdal elénekléséért forró és hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Nagybecskerek, 1901. január hó 29-én

(125-1.1) Steyer Fülöp és családja.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

46678. szám 1900. Magy. kir. Államvasutak Bpest-balpárti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi Államvasutak Pozsony-Ujváros állomásán a pályavendégli üzletre, valamint Kecskemét állomás I, II és III. osztályu várótermében berendezett buffet-üzletre 1901. évi május hó 1-től számított három évi időtartamra ezenal nyilvános pályázat hirtetetik.

Az ezen üzleteket bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi március hó 1-én déli 12 óráig a M. A. V. Budapest-balpárti üzletvezetőség általános osztályához a következő megjelölés mellett nyújtsák be:

„Ajánlat a... pályavendégli bérletére 46678. 1900. számhoz.”

Az ajánlattevő köteles ugyanazon üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi február hó 28-án déli 12 óráig bánatpénz fejében a pozsony-ujvári vendéglőre nézve 300 koronát, a kecskeméti buffetre 200 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Bánatpénz letétele nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe.

A bánatpénzről nyert pénztári elismervény az ajánlathoz nem csatolandó.

A bérletekre vonatkozó részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz körút 62. szám, fél emelet, ajtó 12.) hétköznapon a hivatalos órák alatt (reggel 8-tól délután 2-ig) megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A bérbeadó üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, a megajánlott összegre való tekintet nélkül, szabadon válasszhasson.

Budapest, 1901. január havában.

Az üzletvezetőség.

A torontói helyi érdekű vasutak alkalmazottainak takaré- és előlegezési egylete, mint szövetség.

722. sz.

M e g h i v ó.

A torontói helyi érdekű vasutak alkalmazottainak takaré- és előlegezési egylete, mint szövetség

üzletrészesei

az 1901. évi február hó 24-én délelőtt 10 órakor

Nagybecskereken, a nagybecskerek—bégaparti vendéglő helyiségeiben tartandó

IV. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

N a p i r e n d:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az 1901. évi zárméreg előterjesztése kapcsán.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései alapján az évi mérleg megállapítása, az üzleti felesleg feletti rendelkezés, egyszersmind a felmentvény megadása.
3. A szövetség ügyeinek további vitelére, esetleg a felszámolásra vonatkozó módok tekintetében határozathozatal.
4. A felügyelő-bizottság 2 rendes és 3 pótagjának 1 évre megválasztása.

Nagybecskereken, 1901. január 21.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

18. §. A közgyűlésen részt nem vevő tagoknak jogában áll részvényeik után megszabott szavazatukat más egyleti tagra átruházni.

A szövetség tagja a közgyűlésen 1—2 üzletrész után egy, 3—4 üzletrész után két, 5 és ennél több üzletrész után három szavazattal bírnak, megjegyeztetik azonban, hogy egy egyleti tag saját, valamint a reája ruházott szavazatokkal együtt 20 szavazatnál többet nem gyakorolhat. A képviselésre megnyert szavazatokra azonban írásbeli meghatalmazással kell bírni.

Kimutatás.

A kereskedelmi törvény 243. §-ában előírt kötelezettségünknek fogva ezennel közzétesszük, miszerint:

1899. év végén szövetségünknek 141 tagja volt 228 üzletrészszel = 7574 korona

A múlt év folyamán belépett 3 tag 3 üzletrészszel { ezekért, valamint a régebbi üzletrészekért = 1196 „

Ugyanezen idő alatt kilépett . . . . . 34 tag 74 üzletrészszel = 2700 „

Maradvány 1900. évi december 31-én . 110 tag 157 üzletrészszel = 6070 korona.

Nagybecskereken, 1901. január 21-én.

Az igazgatóság.

A torontói helyi érdekű vasutak alkalmazottainak takaré- és előlegezési egylete, mint szövetség zárszámadása az 1900. évre.

Vagyon. M é r l e g - s z á m l a. Teher.

	korona	fill.		korona	fill.
Pénztárkészlet	1571	30	Üzletrész-befizetések	6070	—
Előlegek	2455	—	Torontói h. é. v. nyugdíjintézete	27463	—
Törlesztéses kölcsönök	25063	36	Tartalékalap	1324	—
Magyar kir. államvasutak	7052	92	Külön tartalékalap	383	68
			Fel nem vett osztalékok	5	12
			Nyereség-áthozat a múlt évről	127	58
			A folyó évi nyereség	769	20
	36142	58		36142	58

Veszteség. Nyereség- és veszteség-számla. Nyereség.

	korona	fill.		korona	fill.
Tőkekamatokért	1331	81	Áthozat a múlt évről	127	58
Tiszteletdíjak 3/4 évre	660	—	Rövid kölcsön-kamatok	34	70
Áthozat a múlt évről	127	58	Előleg	236	89
A folyó évi nyereség	769	20	Törlesztéses kölcsön	2438	11
			Kezelési illetékek	51	31
	2888	59		2888	59

Nagybecskereken, 1900. évi december hó 31-én.

A könyvelésért: LÓWY IGNÁ CZ.

A torontói helyi érdekű vasutak alkalmazottainak takaré- és előlegezési egylete, mint szövetség igazgatósága:

HORNITZEK. KÉK ISTVÁN. SCHÖLNASZT. HAJDA. LOWIESER. WAGNER JÁNOS.

Megvizsgáltatott és rendben találtatott.

118—1.1

A felügyelő-bizottság:

BÁNFALVI EDE.

BOTKA.

HARTL JENO.

